

Luonnonsuojelulain 54 §:n, 83 §:n ja 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien häirintää, pyydystämistä ja näiden osien ja johdannaisten hallussapitoa ja maastavientiä sekä yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamista

Hakija

Turun yliopisto / Tiia Kärkkäinen

Asia

Lupahakemus Ruissalon lehdot luonnonsuojelualueen (YSA 203051) rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen, talitiaisten, sinitiaisten ja kirjosiippojen häirintään 20.4.–20.7. vuosina 2025–2027 sekä kirjosiippojen ja niiden sulka- ja kynsinäytteiden hallussapitoon ja maastavientiin tutkimustarkoituksessa Turussa, Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Turun yliopiston Biologian laitoksen tutkijat Tiia Kärkkäinen, Toni Laaksonen ja Jorma Nurmi (maastoavustajineen ja opiskelijoineen) hakevat poikkeusta rauhoitusmääräyksistä jatkaakseen v. 2004 aloitettua seurantatutkimusta edellä mainituilla alueilla. Tutkimuksen pääkohteena ovat pönttölinnut talitiainen (*Parus major*), sinitiainen (*Cyanistes caeruleus*) ja kirjosiippo (*Ficedula hypoleuca*). Tutkimuksen perusseurantaan kuuluu säännöllinen pöntöillä käynti pesinnän seuraamiseksi 1–2 kertaa viikossa sekä emolintujen ja poikasten rengastaminen ja mittaaminen rengastustoimiston myöntämien rengastuslupien mukaisesti. Pöntön tarkastuskäynti yhdellä kerralla vie 10–30 sekuntia, rengastuksen yhteydessä 5 min (emo) tai 30 min (poikaset). Tutkimuksessa seurataan 230 pönttöä emoineen ja poikasineen. Täydet seurantakierrokset aloitetaan huhtikuun lopulla tiaisten pesien havainnoimiseksi. Seurantakierroksia kertyy kauden aikana n. 13. Tämän lisäksi tiaisten pesille voi tulla yksittäisiä käyntejä poikasten rengastukseksi, jos rengastusta ei voida tehdä seurantakierroksen aikana.

Ruissalossa tehty pitkäaikainen pönttölintututkimus on vuonna 2021 tunnistettu Turun yliopistossa merkittävien tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle. Tutkimusalueella kerätystä aineistosta on julkaistu n. 50 tieteellistä tutkimusta ja useita opinnäytetöitä. Ruissalon pönttöalueella onkin tärkeä osa uusien opiskelijoiden tutustuttamisessa kenttätööhön. Tutkimusaineistoa siirretään osaksi kansainvälistä SPI-birds tietokantaa. Hakijalla on useita aikaisempia poikkeuslupia ko. tutkimuksen toteuttamiseen, joista viimeisimmän poikkeuslupan (VARELY/2465/2022) voimassaolo päättyi 15.7.2024.

Vuonna 2025 alkaa myös Koneen säätiön rahoittama kolmevuotinen hanke, jossa tutkitaan mm. talvehtimisympäristön vaikutuksia kirjosiipon pesimäpopulaatioihin ja -menestykseen. Hankkeeseen suunnitellun aineiston keruu vaatii vuosittain keskimäärin 1–2 käyntikertaa kirjosiipon pesillä seurantakäyntien lisäksi. Lisäksi aikuisilta kirjosiipoilta kerätään sulka- ja kynsinäytteitä sekä talvehtimis-, että pesimisympäristötyyppien määrittämiseen isotooppianalyysillä. Isotoopit analysoidaan kerätyistä näytteistä Geoff Koehlerin laboratoriossa Environment and Climate Change Canada -instituutissa Saskatoonissa, Kanadassa. Hakijalla on kirjosiiponäytteiden keruuseen koe-eläinkeskuksen lupa ESAVI/15854/2022.

Inerttien kudosten (esim. höyhenet, kynnet) hiilen ja vedyn vakaat isotoopit kuvaavat sen alueen ympäristöolosuhteita, jossa kyseinen kudos on muodostunut. Kirjosiipot

sulkivat koko höyhenpukunsa lisääntymiskauden loppupuolella ennen syysmuuton aloitusta. Talvehtimisalueilla, ennen kevätmuuttoa, kirjosiepot sulkivat osan höyhenistään kasvattaakseen lisääntymishöyhenpukunsa. Näin ollen, lisääntymiskaudella X kerätty pyrstösulka kuvaa lisääntymisalueen olosuhteita vuonna X-1, ja samalla kertaa kerätty tertiaalisulka kuvaa talvehtimisalueen olosuhteita edellisenä talvena (talvena X, sillä osittainen sulkiminen tapahtuu helmi-maaliskuussa). Kynsikudos kasvaa jatkuvasti, jolloin lisääntymiskaudella X kerätty kynsinäyte kuvaa saman kauden ympäristöolosuhteiden isotooppijälkeä. Lisäksi isotooppien avulla voidaan arvioida konkreettisia alueita, joissa tuntemattomilta alueilta peräisin olevat sulat on kasvatettu.

Tutkimus perustuu aiempaan tutkimukseen, jossa selvitettiin, että eriväriset kirjosieppokoiraat talvehtivat erilaisilla alueilla, ja, että talvehtimisalueen ympäristö vaikutti yksilöiden paluutodennäköisyyteen. Nykyinen tutkimus tutkii kerättävien sulkien ja kynsien avulla mm. naaraiden, sekä muualla Euroopassa pesivien kirjosieppojen talvehtimisalueita (kuten Espanja, Englanti ja Alankomaat), niiden vaikutusta lisääntymismenestykseen ja -dispersaaliin sekä mahdollisia habitaattipreferenssejä. Kokonaisuutena tutkimus edistää ymmärrystä talvehtimisalueiden vaikutuksista lisääntymispopulaatioihin ja auttaa näin ymmärtämään etenevän ilmastonmuutoksen vaikutuksia muuttolintuihin.

Määräykset, joita hakemus koskee

Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä on kielletty mm. selkärankaisten eläinten pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä niiden pesien vahingoittaminen, kasvien vahingoittaminen, sekä liikkuminen teiden ja maastoon merkittyjen polkujen ulkopuolella 15.4. ja 31.7. välisenä aikana.

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Talitiainen, sinitiainen ja kirjosieppo ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen tappamisen tai pyydystämisen ja häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien tai johdannaisien hallussapito, kuljetus myynti ja vaihtaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 88 §:n mukaan rauhoitettuihin lajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisten maastavienti ja maahantuonti ilman ELY-keskuksen lupaa on kielletty.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen. Lintudirektiivin (2009/147/EY) artiklan 9 mukaan poikkeukselle ei saa olla muuta tyydyttävää ratkaisua.

Päätös ja lupaehtot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan poiketa Ruissalon lehdot (YSA203051) yksityisen suojelualueen rauhoitusmääräyksistä, talitiaisten, sinitiaisten ja kirjosieppojen pyydystämiseen ja häiritsemiseen sekä

kirjosieppojen sulka- ja kynsinäytteiden hallussapitämiseen ja maastavientiin alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 20.4.–20.7. vuosina 2025–2027 Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueella.
- 2 Liikkuminen on pyrittävä tekemään mahdollisimman pitkälti polkuja pitkin.
- 3 Hakijalle myönnetään lupa kirjosieppojen sulka- ja kynsinäytteiden maasta viemiseen, Environment and Climate Change Canada -instituutin Geoff Koehlerin laboratorioon Kanadassa. Hakija vastaa mahdollisista luvantarpeista Kanadan viranomaisten kanssa näytteiden hallussapitämiseksi tutkimusanalyysien ajaksi.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Lintuja pyydystettäessä ja käsiteltäessä on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 6 Tutkimus tulee toteuttaa niin, ettei sillä aiheuteta merkittävää häiriötä talitiaisen, sinitiaisen ja kirjosiepon tai tutkimusalueiden muun rauhoitetun linnuston pesinnälle. Mikäli toiminta aiheuttaa merkittävää häiriötä pesinnälle, toimenpiteet on keskeytettävä.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä ja hallussapitopaikassa (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1572/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä pesäkäyntien määrä ja ajankohta lajeittain sekä arvio toimenpiteiden vaikutuksesta pesintään. Raportissa tulee mainita, kuinka monta kirjosieppojen sulka- ja kynsinäytettä on kerätty yksilöä kohden ja milloin sekä ajankohta, jolloin nämä vietiin Kanadaan tutkittavaksi. Raportissa tulee lisäksi raportoida Ruissalon lehtojen luonnonsuojelualueen pönttöalueen osalta maaston mahdollinen kuluminen valokuvien ennen tutkimustoimien aloitusta keväällä ja loppukesällä tutkimustoimenpiteiden päättymisen jälkeen. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimenpiteiden vaikutusta sekä mahdollisen uuden luvan toteutusmahdollisuuksia.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 54 §:n, 83 §:n ja 89 §:n sekä lintudirektiivin artiklan 9:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi, mikä myös puoltaa poikkeuslupan myöntämistä.

Tämä lupa oikeuttaa hakijan häiritsemään talitiaisista, sinitiaisia ja kirjosieppoja tutkimukseen vaadittavassa mittakaavassa, mitä rengastuslupa ja sen tarkoitus ei yksinään kata. Lisäksi tällä luvalla on sallittua pyydystää ja häiritä kirjosieppoja näiden sulka- ja kynsinäytteiden ottamiseksi, mikä ei kuulu rengastusluvan mukaisiin toimenpiteisiin ja joihin hakijalla on myös koe-eläinalueen voimassaoleva lupa (ESAVI/15854/2022). Luvamukainen lintujen käsittely ei heikennä ko. lajien suotuisaa suojelutasoa, sillä toimenpiteet ovat lyhytaikaisia eivätkä tuota linnuille pysyviä haittoja. Toimenpiteet eivät myöskään vaikuta talitiaisten, sinitiaisten, kirjosieppojen tai muiden rauhoitettujen lintujen pesintään alueella. Toimenpiteet suorittavat kokeneet

luonnonvaraisten lintujen käsittelijät, joilla on kokemusta tutkimuksen aineistonkeruussa käytettävistä menetelmistä sekä voimassa olevat rengastusluvat ko. lajeille. Hakijalle myönnetään lisäksi poikkeuslupa kirjosiepon sulka- ja kynsinäytteiden maastavientiin, jotta näytteitä voidaan tutkia ja näistä voidaan saada tarkoituksenmukaista tutkimustietoa. Hakijalla on ennestään useita vastaavia poikkeuslupia kyseisen pitkäaikaistutkimuksen toteuttamiseen Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueella, joiden käytöstä ei ole todettu aiheutuvan merkittävää häirintää tai pitkäaikaisia haittoja linnustolle. Käytettävissä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla saataisiin vastaava tutkimustietoa.

Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä voidaan poiketa, mikäli se on luonnonsuojelualueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta perusteltua. Ruissalon lehdot -suojelualueella sijaitsevalla pönttöalueella sijaitsee 230 pönttöä, joita ko. lajit käyttävät pesintään. Näiden jo olemassa olevissa pöntöissä tapahtuvien pesintöjen seuraaminen osana tutkimusta on perusteltua riittävän otoskoon saavuttamiseksi. ELY-keskus arvioi annettujen tietojen pohjalta, että vaikutukset kyseisillä pöntöillä käynneistä ovat vähäisiä. Lisäksi liikkuminen pyritään tekemään polkuja käyttäen. Maaston kulumista alueella on seurattava tutkimuksen aikana.

Tutkimusalue sijaitsee Ruissalon lehtojen Natura 2000-alueella (FI0200057, SPA/SAC). Tutkimustoimenpiteillä sekä niitä tehtäessä ei ole lupaa merkittävästi häiritä tutkimuksen kohteena olevien eikä muiden rauhoitettujen pesintää. Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi, että luvan mukaisesti toteutettuna toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon, eikä Natura-vaikutusten arviointia tarvita.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 53 §, 54 §, 69 §, 70 §, 83 §, 87 §, 88 §, 89 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Tutkimustoimenpiteet on tarpeen käynnistää 20.4., jotta tavoitteena oleva seuranta-aineisto saadaan kerättyä tutkimussuunnitelman mukaisesti. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja tutkimus- ja opetustarkoituksen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut luonnonsuojeluyksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Turun kaupunki turun.kaupunki@turku.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sl.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1572/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1572/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mattila Olli 26.03.2025 13:30

Esittelijä Ramstedt Robin 26.03.2025 09:38

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.